

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA’LIM,
FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
SOG‘LIQNI SAQLASH VAZIRLIGI**

TOSHKENT TIBBIYOT AKADEMIYASI

«TASDIQLAYMAN»
Toshkent tibbiyot akademiyasi
rektori A.K.Shadmanov

2023 yil «25» 07

**ICHKI KASALLIKLAR, HDT
MODUL DASTURI**

Bilim sohasi:	900 000	–	Sog‘liqni saqlash va ijtimoiy ta’minot
Ta’lim sohasi:	910 000	–	Sog‘liqni saqlash
Ta’lim yo‘nalishlari:	60910400	–	Tibbiy profilaktika ishi

Toshkent -2023

Modul kodi IKHDT18-907	O‘quv yili 2023/2024 2024/2025	Semestr 4-5-6	Kreditlar 7
Modul turi Majburiy	Ta’lim tili O‘zbek		Xaftadagi dars soatlari 4/2/1
1.	Modul nomi	Auditoriya mashg‘ulotlar (soat)	Mustaqil ta’lim (soat)
	Ichki kasalliklar, HDT	105	105
2.	<p>I. Modulning mazmuni</p> <p>Modulni o‘qitishdan maqsad –Tibbiyot kasbiga kirish, tibbiy etika va deontologiya asoslarini bilish, bemorlar parvarishi, ichki kasalliklarning turli variantlarida, shuningdek, ba’zi keng tarqalgan kasalliklarning atipik kechishida, kam uchraydigan kasalliklarning tipik kechishida klinik tashxis qo‘yish va uni asoslashni, ularning asoratlarini oldini olish va standartlar asosida davolash ko‘nikmasini shakllantirish.</p> <p>“Harbiy dala terapiyasi” modulining maqsadi: talabalarda harbiy vaziyatlarda tibbiy yordamni tashkil etish, bemorlarga aniq tashxis qo‘yish, birlamchi, shuningdek, ixtisoslashtirilgan tibbiy yordam ko‘rsatish bo‘yicha nazariy va amaliy bilimlarni nazariy, amaliy asosda shakllantirishdan iborat tashkiliy bilim va amaliy ko'nikmalar.</p> <p>Modulning vazifasi – bemorlar parvarishini asosiy yo‘nalishlarini bilish; tibbiy etika va deontologiya qoidalariga amal qilish; anamnestik ma’lumotlar va fizikal tekshiruv usullariga asoslangan holda bemorlarni organlar bo‘yicha umumiy ko‘rikdan o‘tkazish; laborator va instrumental tekshirish usullari natijalarini interpretatsiya qilishni o‘rgatish; ichki kasalliklar etiologiyasi, patogenezi, klinikasi, tasnifi, klinik ko‘rinishlari, qiyosiy tashxislash, asoratlari, davosi va profilaktikasi bo‘yicha bilimlarni shakllantirish; a’zolar sistemasi bo‘yicha kasallardan anamnez yigish va tekshirishlar o‘tkazish malakasini rivojlantirish; kasalliklarning asosiy klinik mezonlarini aniklashni o‘rgatish; talabalarda dastlabki va klinik tashxis ko‘yish, tekshirish rejasi, vrach taktikasini tuzish; bemorga kompleks davo buyurish va davo samaradorligini aniqlash jarayonlarini o‘rgatish.</p> <p>Harbiy dala terapiyasi fani bilimlari asosida birlamchi tashxis qo‘yish va kuzatilgan asoratlarni o‘rganish qobiliyati; bemorga jarohati bo‘yicha taqsimlash; favqulodda vaziyatlarda tibbiy evakuatsiya bosqichlarini to‘g‘ri tashkil etishga o‘rgatish; favqulodda vaziyatlarda terapevtik yordam ko‘rsatish qobiliyati, talabalarga ichki organlarning shikastlanishlari va kasalliklarini tekshirish,</p>		

tashxislash va davolash usullarini, shuningdek, jabrlanganlarni reabilitatsiya qilish va ijtimoiy reabilitatsiya qilish usullarini o'rgatish.

II. Asosiy nazariy qism

II.I. Modul tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:

4-semestr:

1-mavzu: Nafas tizimi kasalliklarida so'rab-surishtirish. Ko'zdan kechirish, fizikal va laborator-instrumental tekshiruv usullari.

2-mavzu: Qon aylanish tizimi kasalliklarida so'rab- surishtirish. Ko'zdan kechirish, fizikal va laborator-instrumental tekshiruv usullari.

3-mavzu: Me'da-ichak tizimi kasalliklarida so'rab- surishtirish. Ko'zdan kechirish, fizikal va laborator-instrumental tekshiruv usullari.

4-mavzu: Jigar va o't yullari kasalliklarida so'rab- surishtirish. Ko'zdan kechirish, fizikal va laborator-instrumental tekshiruv usullari.

5-mavzu: Buyrak va peshob ajratish tizimi kasalliklarida so'rab- surishtirish. Ko'zdan kechirish, fizikal va laborator-instrumental tekshiruv usullari.

6-mavzu: O'choqli va krupoz pnevmoniya. Etiologiyasi, patogenez, tasnifi, klinikasi, tekshirish usullarini o'rganish, laborator va instrumental tekshiruv natijalarini interpretatsiya qilish, davolash standartlari va profilaktikasi.

7-mavzu: Gipertoniya kasalligi. Gipertonik krizlar. Kasallikning etiologiyasi, patogenez, tasnifi, klinikasi, tekshirish usullarini o'rganish, laborator va instrumental tekshiruv natijalarini interpretatsiya qilish, davolash standartlari va profilaktikasi. Parhezning ahamiyati.

5-semestr:

8-mavzu. YuIK. Stenokardiyalar. Miokard infarkti. Etiologiya, patogenez, tasnifi, kechishi, klinikasi, asoratlari, diagnostikasi, laborator va instrumental tekshiruv natijalarini interpretatsiya qilish, davolash standartlari va profilaktikasi.

9-mavzu: Surunkali gastrit. Me'da va 12 barmoq ichak yara kasalligi. Etiologiya, patogenez, tasnifi, kechishi, klinikasi, asoratlari, diagnostikasi, davolash standartlari va profilaktikasi.

10-mavzu. Surunkali pielonefrit. Surunkali glomerulonefrit. Etiologiya, patogenez, tasnifi, kechishi, klinikasi, diagnostikasi, davolash standartlari va profilaktikasi.

6-semestr:

Harbiy dala terapiyasi

Mavzu 1. Radiatsiyaviy zarar. O'tkir va surunkali nurlanish kasalligi: patogenezi, klinik ko'rinishlari, klinik bosqichlari, og'irlik darajasining diagnostik mezonlari va davolash tamoyillari.

Mavzu 2. O'q otish jarohatlarida ichki organlarning kasalliklari. Harbiy dala sharoitida yaradorlarda ichki organlar kasalliklari diagnostikasi, etiopatogenezi, klinikasi, diagnostikasi, davolash tamoyillari.

Tibbiy evakuatsiya bosqichlarida hayot uchun xavfli vaziyatlarda shoshilinch tibbiy yordam. Uzoq siqilish sindromi.

III. Amaliy (laboratoriya) mashg'ulotlari bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar:

Amaliy mashg'ulotlar uchun quydagi mavzular tavsiya etiladi:

4- semestr:

1-mavzu. Kirish. Ichki tibbiyotning rivojlanish tarixi. Ichki kasalliklar propedeutikasi fanining ta'rifi. Maqsadi va vazifalari Semiotika, simptomatologiya va tashhis haqida tushuncha. Shifokorlik deontologiyasi. Bemorlarni klinik tekshirish usullari: so'rab-so'rishtirish. Shikoyati. Hozirgi kasallik tarixi. Hayot tarixi. Bemorlarni tekshirishning fizik usullari: ko'rik, palpatsiya, perkussiya, auskultatsiya

2-mavzu. Nafas a'zolari kasalliklari bilan bemorlarni tekshirish. So'rab-so'rishtirish. Ko'zdan kechirish. Ko'krak qafasini palpatsiyasi va perkussiyasi. O'pka auskultatsiyasi: asosiy va qo'shimcha nafas shovqinlari. Laborator va asbob-uskunalar yordamida tashxislash.

3-mavzu. Yurak qon-tomir kasalligi bilan bemorlarni tekshirish usullari. So'rab-surishtirish, ko'zdan kechirish. Yurak soxasini va periferik tomirlarni ko'zdan kechirish. Yurak palpatsiyasi va perkussiyasi. Yurak auskultatsiyasi. Tonlarning hosil bo'lish mexanizmi. Sog'lom odamda tonlar va yurak qon-tomir kasalliklarida tonlarning o'zgarishi. Yurak shovqinlari. Shovqinlarning hosil bo'lish mexanizmi. Organik va funksional shovqinlar. Laborator va asbob-uskunalar yordamida tashxislash.

4-mavzu. Me'da-ichak tizimi kasalliklarida so'rab- surishtirish. Ko'zdan kechirish, fizikal va laborator-instrumental tekshiruv usullari.

5-mavzu: Jigar va o't yo'llari kasalliklarida so'rab- surishtirish. Ko'zdan kechirish, fizikal va laborator-instrumental tekshiruv usullari. Jigar kasalliklarida asosiy klinik sindromlar: sariqlik, portal gipertenziya, jigar yetishlovchiligi.

6-mavzu: Buyrak va peshob ajratish tizimi kasalliklarida so‘rab- surishtirish. Ko‘zdan kechirish, fizikal va laborator-instrumental tekshiruv usullari.

7-mavzu: O‘choqli va krupoz pnevmoniya (etiologiya, patogenez, klinika, tekshiruv uslublari, kechishi, davolash).

8- mavzu: Gipertoniya kasalligi. Gipertonik krizlar (etiologiya, patogenez, klinika, tekshiruv uslublari, kechishi, davolash).

9- mavzu: O‘tkir revmatik isitma (etiologiya, patogenez, klinika, tekshiruv uslublari, kechishi, davolash).

10-mavzu: Yurakning orttirilgan mitral va aortal nuqsonlari.

5-semestr:

1- mavzu: YuIK. Stenokardiyalar.

2- mavzu: YuIK. Miokard infarkti. YuE.

3-mavzu: Surunkali gastrit. Me‘da va 12 barmoq ichak yara kasalligi.

4-mavzu: Surunkali hepatitlar. Jigar sirrozi.

5-mavzu: Surunkali pielonefrit. Surunkali glomerulonefrit.

6-semestr:

Harbiy dala terapiyasi

Mavzu 1. Harbiy dala sharoitida terapevtik yordam.

Mavzu 2. Urush va tinchlik davridagi radiatsiyaviy zarar.

Mavzu 3. Surunkali nurlanish kasalligi.

Mavzu 4. O‘q jarohatlari.

Mavzu 5. Harbiy sharoitlarda hayot uchun xavfli sharoitlar.

Mavzu 6. Urush va tinchlik davrida uzoq davom etgan siqilish va zaharlanish sindromi.

Amaliy mashg‘ulotlar multimedia qurilmalari bilan jihozlangan auditoriyada bir akademik guruhga bir o‘qituvchi tomonidan o‘tkaziladi. Amaliy mashg‘ulotlarni o‘tkazishda quyidagi didaktik tamoyillarga amal qilinadi:

- Amaliy mashg‘ulotlarni maqsadini aniq belgilab olish;
- O‘qituvchining innovatsion pedagogik faoliyati bo‘yicha bilimlarni chuqurlashtirish imkoniyatlariga talabalarda qiziqish uyg‘otish;
- Talabada natijani mustaqil ravishda qo‘lga kiritish imkoniyatini ta‘minlash;
- Talabani nazariy metodik jixatdan tayyorlash va x.k.

IV. Amaliy ko'nikmalar:

4-semestr:

1. Ko'krak kafasi palpatsiyasi;
2. O'pkaning taqqoslama perkussiyasi;
3. O'pka auskultatsiyasi;
4. Yurak sohasi palpatsiyasi;
5. Yurak perkussiyasi (nisbiy bo'g'qlik chegaralari);
6. Yurak auskultatsiyasi;
7. Arterial qon bosimini o'lchash;
8. Pulsni tekshirish;
9. EKG- olish usullari;
10. Qorin bo'shlig'ining yuzaki palpatsiyasi;
11. Jigar palpatsiyasi;
12. Kurlov bo'yicha jigar perkussiyasi.

5-semestr:

1. Arterial qon bosimni o'lchash;
2. Nozologiyalarda EKG da patologik o'zgarishlarni tahlil qilish.

6-semestr:

Harbiy dala terapiyasi

1. Harbiy sharoitlarda rivojlangan kasalliklarning etiologiyasi, patogenezini, diagnostikasi va davolash tamoyillari;
2. Harbiy sharoitlarda tibbiy hujjatlarni yuritish;
3. Harbiy sharoitlarda terapevtik kasalliklarga shoshilinch yordam ko'rsatish;
4. Harbiy sharoitlarda umumiy qon tahlili, umumiy siydik tahlili va biokimyoviy qon tekshiruvini natijalarini sharhlay bilish;
5. Transfüzyondan keyingi terapiya asoratlarida shoshilinch yordam ko'rsata olish;
6. O'pka shishi bo'yicha shoshilinch yordam ko'rsata olish;
7. Anafilaktoid va pirojenik reaksiyalarda shoshilinch yordam ko'rsata olish;
8. Harbiy pasportni to'ldirishni bilish;
10. Qon komponentlari va qon o'rnini bosuvchi moddalarni bilish;
11. Urush va tinchlik davrida qon quyish texnikasiga egalik qilish;
12. Urush va tinchlik davrida qon guruhini aniqlay olish;
13. Harbiy sharoitda, tinchlik va urush davrida qonning Rh faktorini aniqlay olish.

V. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular

4-semestr:

1. Bemorlarni instrumental tekshiruv usullariga tayyorlash.
2. Nafas olish a'zolari kasalliklarini zamonaviy laborator-instrumental tekshiruv uslublari.
3. Yurak qon-tomir tizimi kasalliklarini zamonaviy instrumental tekshirish usullari.
4. Xazm tizimini instrumental tekshirish usullari: rentgenologik, ezofagogastroduodenoskopik, kolonoskopik, rektoromanoskopik usullarni interpretatsiyasi.
5. Xoletsistografiya, jigarni skanirlash. Jigar va o't qopi UTT, kompyuterli tomografiya interpretatsiyasi.
6. Peshob ajratish tizimini zamonaviy instrumental tekshirish usullari.
7. Nafas a'zolari kasalliklaridagi balg'am va plevra suyuqligini laborator tekshiruv natijalarini interpretatsiyasi.
8. Gipertonik krizlar turlari, oqibatlarini, tez tibbiy yordam turlari.
9. Miokarditlar: etiologiya, patogenez, klinika, diagnostika, davolash.
10. Uch tabaqali qopqoq etishmovchiligi. Etiologiya, patogenez, klinika, tekshiruv usullari, kechishi, davolash.

5-semestr:

11. Koronarografiya.
12. Miokard infarktida kechiktirib bo'lmaydigan yordam choralari.
13. Oshqozon va o'n ikki barmoqli ichak yara kasalligi asoratlari, diagnostikasi.
14. Xoletsistografiya, jigarni skanirlash. Jigar va o't qopi UTT, kompyuterli tomografiya interpretatsiyasi.
15. Nefrotik sindrom.

6-semestr:

Harbiy dala terapiyasi fani

1. Armiyada terapevtik yordamni tashkil etish asoslari.
2. Zamonaviy harbiy-terapevtik kasalliklar.
3. Terapevtik yordamga muhtoj bemorlarning asosiy xususiyatlari.
4. Surunkali nurlanish kasalligi.
5. Kombinatsiyalangan radiatsiya shikastlanishi.
6. Jabrlanuvchining ichki organlari kasalliklari.
7. Eksenel shikastlanishlarda ichki organlar kasalliklarining paydo bo'lishi, kechishi va diagnostikasi.

8. Jabrlanganlarda ichki organlar kasalliklarini davolash va oldini olishda terapevtlarning maqsad va vazifalari.
9. Yaradorlarda ichki organlar kasalliklarini oldini olishda terapevtlarning roli va vazifalari.
10. Yaradorlarda qon kasalliklari.
11. Kuyishning terapevtik jihatlari.
12. Bemor va yaradorlarga dala sharoitida shoshilinch tibbiy yordam ko'rsatish tamoyillari.
13. O'tkir zaharlanish.

Tavsiya etilayotgan mustaqil ishlarning shakllari:

Ichki kasalliklar moduli bo'yicha tavsiya etilayotgan mustaqil ishlar modul tizimida turli xil shaklda amalga oshiriladi:

- berilgan mavzu bo'yicha axborot (referat) tayyorlash;
- modulning bo'limlari yoki mavzulari ustida maxsus yoki ilmiy adabiyotlar (monografiyalar, maqolalar) bo'yicha ishlash va ma'ruzalar qilish;
- ilmiy maqola, anjumanga ma'ruza tezislarini tayyorlash;
- vaziyatli va klinik muammolarga yo'naltirilgan vaziyatli masalalarni yechish;
- keys (real klinik vaziyatlar va klinik vaziyatli masalalar asosida case-study) yechish;
- grafik organayzerlash ishlab chiqish va to'ldirish;
- krossvordlar tuzish va yechish;
- prezentatsiya va videoroliklar tayyorlash hamda mustaqil ish jarayonida keng qo'llash va h.k.

Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlarni tashkil etish bo'yicha umumiy ko'rsatma va tavsiyalar:

Ichki kasalliklar moduli bo'yicha mustaqil ish auditoriya va auditoriyadan tashqarida o'tkaziladi.

Talaba mustaqil ishini tashkil etishda quyidagi shakllardan foydalaniladi:

- auditoriya mashg'ulotlaridan tashqari mulyaj va simulyatsion zallarda/markazlarda tasdiqlangan amaliy ko'nikmalarni pedagog nazoratida son va sifat jihatdan bajarish va amaliy ko'nikmalarni o'zlashtirish daftarlarida aks ettirish;
- tibbiyot OTM klinikalari va klinik o'quv bazalarida auditoriyadan tashqari tashkillashtirilgan klinik navbatchilikda tasdiqlangan ro'yxat asosida navbatchi shifokor-pedagog nazoratida standartlashtirilgan patientslar (bemorlar) kuratsiyasini o'tkazish va olib borish, dori bilan davolash tahlilini yozish va navbatchilik daftarlarida aks ettirish;

	<ul style="list-style-type: none"> - tibbiyot OTM klinikalari va klinik o‘quv bazalarida auditoriyadan tashqari tashkillashtirilgan klinik navbatchilikda tasdiqlangan amaliy ko‘nikmalarni navbatchi shifokor-pedagog nazoratida son va sifat jihatdan bajarish va navbatchilik daftarlarida aks ettirish; - bemorlarni kuratsiya qilishda davolovchi yoki navbatchi shifokor bilan birgalikda ishtirok etish; - aholi orasida sog‘lom turmush tarzini targ‘ib qilish tamoyillari haqida suhbat va ma‘ruzalarni o‘tkazish; - ayrim nazariy mavzularni o‘quv adabiyotlari yordamida mustaqil o‘zlashtirish; - berilgan mavzu bo‘yicha axborot (referat) tayerlash; - modulning bo‘limlari yoki mavzulari ustida maxsus yoki ilmiy adabiyotlar (monografiyalar, maqolalar) bo‘yicha ishlash va ma‘ruzalar qilish; - vaziyatli va klinik muammolarga yo‘naltirilgan vaziyatli masalalar yechish; - CASE (real klinik vaziyatlar va klinik vaziyatli masalalar asosida sase-study) yechish. - krossvordlar tuzish, organayzerlar tuzish va h.k.
3.	<p style="text-align: center;">VI. Ta’lim natijalari/ kasbiy kompetensiyalar</p> <p>Talaba bilishi kerak:</p> <p>4-semestr:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ichki kasalliklarda bemorlarni parvarishlash; • asosiy tibbiy xujjatlarni bilish; • EKG yuklamali sinama bilan; • EKG-monitoring; • exokardiografiya, dopplerografiya bilan; Rentgenografiya, kompyuter tomografiya, yadro-magnit rezonans tomografiya, angiografiya va yurak kateterizasiyasi; • balg‘amni bakteriologik ekish; Plevra bo‘shlig‘ini punksiyasi; • Bronxografiya; Spiroografiya; Bronxoskopiya; • najasni bakteriologik ekish; najasni disbakteriozga tekshirish; • Oshqozon shirasi va duodenal suyuqlik tarkibini tekshirish; • Punksiya (bo‘shliqlar va bo‘g‘im oraliq‘i); • gepatitning markerlarini aniqlash; • UTT; EGDFS; Kolonoskopiya; • Biopsiya tekshiruv usullari haqida <i>haqida tasavvurga ega bo‘lishi;(bilim)</i>

- bemorlardan anamnestik ma'lumotlarni yig'a bilish (kasallik va hayot anamnezi).
- Fizikal tekshiruv usullariga asoslangan holda bemorlarni organlar bo'yicha umumiy ko'rikdan o'tkazish;
- bemorni tekshirish rejasini tuzish;
- umumiy klinik laborator tekshiruvlar natijalarini: umumiy qon va siydik tahlili, qonning bioximik tahlili, umumiy balg'am tahlili, koprogramma, axlatning bakteriologik ekma natijalarini interpretatsiya qila olish;
- instrumental tekshiruvlar natijalarini: ko'krak qafasi rentgenogrammasi, qorin bo'shlig'i ultratovush tekshiruvi, EKG natijalarini interpretatsiya qila olish;
- parhez stolini tavsiya etishni, kasallik asoratlari va ularning oldini olishni ***bilishi va ulardan foydalana olishi; (ko'nikma)***
- a'zolar tizimlari kasalliklarida bemorlarni parvarishlash;
- antropometriya o'tkazish;
- bemorlarni laborator va instrumental tekshiruvga tayyorlash;
- dorilarni yuborish texnikasini bilish;
- bemorni professional so'roq va ko'rikdan o'tkazish;
- nafas, qon aylanish, me'da-ichak, jigar va o't yo'llari, buyrak va peshob ajratish hamda endokrin tizimi kasalliklari bo'lgan bemorlarda fizikal tekshiruv usullarini bajarish;
- tibbiy hujjatlar bilan ishlash ***ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak. (malaka)***

5-semestr:

Talaba bilishi kerak:

- eng ko'p tarqalgan pulmonologik, kardiologik, revmatologik, gastroenterologik, nefrologik, gematologik va endokrinologik kasalliklarning etiologiyasi, patogenezini, klassifikatsiyasi, klinikasi, asoratlarini bilish, qiyosiy taqqoslash, kasallikka tashxis qo'yish, tekshiruv va kompleks davolash rejasini tuzish;
- artroskopiya, teri-mushak loskuti biopsiyasi, me'da-ichak traktini endoskopik tekshiruvi, umumiy va ekskretor urografiya, buyrak arteriyalari angiografiyasi qorin bo'shlig'i punksiyasi ***haqida tasavvurga ega bo'lishi;(bilim)***
- bemorlardan anamnestik ma'lumotlarni yig'a bilish (kasallik va hayot anamnezi),
- fizikal tekshiruv usullariga asoslangan holda bemorlarni organlar bo'yicha umumiy ko'rikdan o'tkazish;

- taxminiy tashxisni shakllantirish va asoslash, bemorni tekshirish rejasini tuzish;
- umumiy klinik laborator tekshiruvlar natijalarini: umumiy qon va siydik tahlili, qonning bioximik tahlili, oshqozon shirasini tekshirish,
- timol va sulema sinamalari,
- Zimnitskiy va Nechiporenko sinamalarini koprogramma, axlatning bakteriologik ekma natijalarini interpretatsiya qila olish;
- klinik va yakuniy tashxis qo'yish va asoslash,
- rejali davolashni tavsiya etishni,
- kasallik asoratlari va ularning oldini olishni ***bilishi va ulardan foydalana olishi; (ko'nikma)***
- revmatologik, gastroenterologik, nefrologik kasalliklar bilan og'rigan bemorlarni tekshirish;
- bemorni professional so'roq va ko'rikdan o'tkazish;
- Qonning umumiy, bioximik immunologik,
- serologik tahlili, sinovial suyuqlik tahlili natijalarini interpretatsiya qilish,
- me'da-ichak traktini endoskopik tekshiruvi,
- bariyli rentgenografiya, umumiy va ekskretor uroografiya,
- ichki a'zolar UTT tekshiruvi natijalari asosida xulosa qilish;
- kasallik tarixini to'g'ri yuritish ***ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak. (malaka)***

6-semestr:

Harbiy dala terapiyasi

Talaba bilishi kerak:

- Analiz, sintez va mavhum fikrlash fakulteti;
- Dunyoqarashni shakllantirish uchun falsafiy bilimlar asoslaridan foydalana olish ***haqida tasavvurga ega bo'lishi;(bilim)***
- Nostandart vaziyatlarda harakat qilish qobiliyati, qabul qilingan qarorlar uchun ijtimoiy va ma'naviy javobgarlikni olishga tayyorlik;
- O'z-o'zini rivojlantirish, tushunish, o'qish, ijodiy salohiyatdan foydalanishga tayyorlik;
- Favqulodda vaziyatlarda birinchi yordam va himoya vositalaridan foydalanishga tayyorlik;
- Favqulodda vaziyatlarda birinchi tibbiy yordam vositalaridan, himoya usullaridan foydalanishga tayyorlik ***bilishi va ulardan foydalana olishi; (ko'nikma)***

	<ul style="list-style-type: none"> • Asosiy axborot talablari, • bibliografik manbalar, • biotibbiyot terminologiyasi, axborot-kommunikatsiya texnologiyalari va axborot xavfsizligini hisobga olgan holda kasbiy faoliyatning standart vazifalarini hal qilishga tayyorlik; • Kasbiy faoliyatdagi muammolarni hal qilish uchun rus va chet tillarida og‘zaki va yozma muloqotga tayyorlik <i>ko‘nikmalariga ega bo‘lishi kerak. (malaka)</i>
4.	<p style="text-align: center;">VII. Ta’lim texnologiyalari va metodlari</p> <ul style="list-style-type: none"> • Interfaol o‘yinlar; • Seminar (mantiqiy fikrlash, tezkor savol-javoblar); • Guruhlarda ishlash; • Taqdimotlarni kiritish; • Individual loyihalar; • Jamoa bo‘lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalar.
5.	<p style="text-align: center;">VIII. Kreditlarni olish uchun talablar:</p> <p>Joriy nazorat shaklida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, oraliq va yakuniy nazorat turlarini muvaffaqiyatli topshirish.</p>
6.	<p style="text-align: center;">Asosiy adabiyotlar</p> <p>Ichki kasalliklar:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Xolmatova B.T., Karimov M.Sh. va boshqalar. Tibbiyot kasbiga kirish. Darslik. Toshkent. 2021-yil. 2. Gadaev A.G. Ichki kasalliklar, Darslik. T: Turon Zamin Ziyoy, 2021. 3. Ichki kasalliklar propedevtikasi. Gadaev A.G.; Karimov M.SH.. T. 2018 <p>Harbiy dala terapiyasi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Babadjanov A.S., Babadjanova Sh.A., Kadomtseva L.V., Harbiy dala terapiyasi, Darslik. Toshkent. TTA nashriyoti. 2014 yil 2. Babadjanov A.S., Babadjanova Sh.A., Kadomtseva L.V., Harbiy dala terapiyasi, Darslik. Toshkent. TMA bosmaxonasi. 2015 yil

Qo‘shimcha adabiyotlar

Ichki kasalliklar:

1. Gadaev A.G., Rozikov A.A., Raximova M.E. Amaliy elektrokardiografiya. - Toshkent. Turon Zamin Ziyo nashriyoti. 2016 y.
2. Струтынский А.В. “Основы семиотики заболеваний внутренних органов” М. 2013 й. МЕД пресс-информ.
3. Перевод с английского под редакцией акад. РАМН Ивашкина В.Т. “Внутренние болезни по Девидсону” Геотар М. 2009 й.
4. Скот Стерн, Адам Сайфу, Дайн Олткорн “От симптома к диагнозу”, Руководство для врачей, Геотар М. 2008 й.
5. Барбара Батес, “Руководство по клиническому обследованию больного”, перевод с английского, дополненный, Геотар М. 2008й.
6. Моисеева В.С., Мартынова А.И., Мухина Н.А. Внутренние болезни. Учебник в двух томах. Москва. 2012 г.
7. Harrison's Textbook Principles of Internal Medicine-19th Edition – 2015.

Harbiy dala terapiyasi fani

1. Mirziyoev Sh.M. Ozod va obod demokratik O‘zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz. Toshkent, “O‘zbekiston” NMIU, 2017. – 29 b.
2. Mirziyoev Sh.M. Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini himoya qilish – mamlakat taraqqiyoti, insonlar farovonligi garovidir. “O‘zbekiston” NMIU, 2017. – 47 b.
3. Mirziyoev Sh.M. Mard va olijanob xalqimiz bilan birga buyuk kelajagimizni quramiz. “O‘zbekiston” NMIU, 2017. – 485 b.
4. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017-yil 7-fevraldagi “O‘zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish strategiyasi to‘g‘risida”gi PF-4947-son Farmoni. O‘zbekiston Respublikasi Qonun hujjatlari to‘plami, 2017 yil, N 6, 70-modda.
5. Sog‘liqni saqlash muassasalari uchun COVID-19 xavfi bo‘yicha aloqa vositalari to‘plami, JSST. Yangilangan 10-mart, 2020-yil
6. Sog‘liqni saqlash muassasalarida va uyda COVID-19 holatlarini boshqarishning amaliy jihatlari. JSSTning 2020 yil 19 martdagi vaqtinchalik ko‘rsatmalari
7. Yangi koronavirus infeksiyasi (nCoV) bo‘lgan bemorlar uchun shoshilinch tibbiy yordam sharoitida infeksiyaning oldini olish va nazorat qilish, JSSTning 2020 yil 25 yanvardagi vaqtinchalik yo‘riqnomasi.

8. Yangi koronavirus (nCoV) infeksiyasiga shubha qilingan bemorlarga tibbiy yordam ko'rsatilganda infeksiyaning oldini olish va nazorat qilish, JSSTning 2020 yil iyul oraliq ko'rsatmalari.
9. Gembitskiy E.V., Komarov F.I. Harbiy dala terapiyasi. Darslik. Moskva. Tibbiyot, 1983 yil
10. Miksaylov V.G. Dala terapiyasi bo'yicha qo'llanma. Toshkent. Ed. Abu Ali ibn Sino. 1994 yil
11. Ovchinnikov Yu.V., Harbiy dala terapiyasi, Darslik. Sankt-Peterburg. LBI-SPb. 2016 yil

Internet saytlari:

1. www.medlook.ru
2. www.medbok.ru
3. www.medicum.ru
4. www.medtext.ru
5. www.medkniga.ru
6. www.cardioline.ru
7. <http://buks.ru/book>; [http:// asp 2013. ru/medicine/01/medicine 100645](http://asp.2013.ru/medicine/01/medicine_100645);
8. [http:// medprom.ru/ medprom](http://medprom.ru/); <http://>
9. www.docs.pp.ru
10. www.ziyonet.uz;
11. www.lex.uz;
12. [www. cardiosite.ru](http://www.cardiosite.ru);
13. [www. cardiologia.ru](http://www.cardiologia.ru);
14. www.bilim.uz;
15. www.gov.uz;
16. www.mf.uz.

Harbiy dala terapiyasi

1. www.med-info.ru
2. www.rosmedlib.ru
3. www.pubmed.com
4. www.ziyonet.uz
5. www.medlinks.ru
6. www.MedPortal.ru
7. [http://medvuz.info/load/laboratornaja diagnostika](http://medvuz.info/load/laboratornaja_diagnostika)
8. 6years.net/?do=static
9. medwedi.ru/knigi/laboratornaya
10. www.booksmed.com

	<p>11.shop.top-kniga.ru/books/catalogue 12.www.spruce.ru/diagnostics/urine/03.html - 16k 13.ru.wikipedia.org/wiki/Анализ_мочи - 51k 14.www.analisi.ru/urine.html 15.lechebник.info/med-4/90.htm 16.www.venerologia.ru/venerologia</p>
7	<p>Toshkent tibbiyot akademiyasi tomonidan ishlab chiqilgan va tasdiqlangan.</p> <p>Modulning o'quv dasturi Toshkent tibbiyot akademiyasining 2023 yil "25" 07 dagi 01335-sonli buyrug'i (buyruqning 1 -ilovasi) bilan tasdiqlangan.</p> <p>O'quv-uslubiy boshqarma boshlig'i F.X.Azizova</p>
8.	<p>Modul uchun ma'sullar:</p> <p>Jabbarov A.A. - TTA, 2-son fakultet va gospital terapiya kafedrasini mudiri, t.f.d., dotsent.</p> <p>Tursunova L.D. - TTA 2-son fakultet va gospital terapiya, nefrologiya va gemodializ kafedrasini dotsenti, PhD.</p> <p>Sabithodjaeva S.U – TTA, Gematologiya, transfuziologiya va laboratoriya ishi kata oqituvchisi.</p>
9.	<p>Taqrizchilar:</p> <p>Ichki taqrizchi:</p> <p>Agzamova G.S. - TTA, 1-son fakultet va gospital terapiya, kasb patologiyasi kafedrasini dotsenti, t.f.d.</p> <p>Tashqi taqrizchi:</p> <p>Sobirov M.O. - TDSI, Terapevtik yo'nalishlar kafedrasini mudiri, t.f.d.</p> <p>Harbiy dala terapiyasi:</p> <p>Ichki taqrizchi:</p> <p>Saidov A.B. – tibbiyot fanlari doktori, dotsent, Toshkent tibbiyot akademiyasi gematologiya, transfuziologiya va laboratoriya ishi kafedrasini mudiri.</p> <p>Tashqi taqrizchi:</p> <p>Sulaymonova D.N. – tibbiyot fanlari doktori, professor, Respublika ixtisoslashtirilgan gematologiya ilmiy-amaliy tibbiyot markazi qoshidagi kamqonlik markazi mudiri.</p>